

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Conceptos Xerais de Cirurxía	Código	750G02127	
Titulación	Grao en Podoloxía			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	Rodríguez Maseda, Emma	Correo electrónico	emma.rodriguez.maseda@udc.es	
Profesorado	Martínez Santos, Alba Elena	Correo electrónico	a.msantos@udc.es	
	Rodríguez Maseda, Emma		emma.rodriguez.maseda@udc.es	
Web	campusvirtual.udc.gal/			
Descrición xeral	Infección relacionadas coa asistencia sanitaria: concepto, características, prevención e control en podoloxía. Instrumental quirúrgico. Métodos de limpeza, desinfección e esterilización del instrumental de cirurxía e quiropodología. Prevención de la infección nos actos cirúrxicos. Principios básicos de la historia clínica, protocolo preoperatorio y consentimiento informado. Xestión de residuos en ambientes clínicos e cirúrxicos.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A117	CE53 - Coñecer e empregar o instrumental de Quiropodoloxía e cirurxía podolóxica, as técnicas e procedementos en prevención da infección: métodos de limpeza, desinfección, esterilización e os seus controis
A118	CE54 - Coñecer e empregar os métodos da toma de mostras para cultivos a súa derivación e interpretación
A121	CE57 -Coñecer e aplicar os protocolos diagnósticos e de catalogación de risco cirúrxico
A123	CE59 - Coñecer e empregar a historia clínica, valorar e aplicar o protocolo preoperatorio e o consentimiento informado
B26	CB4 -Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B27	CB5 -Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B29	CG02 - Coñecer a estrutura e función do corpo humano en especial da extremidade inferior, semioloxía, mecanismos, causas e manifestacións xerais da enfermidade e métodos de diagnóstico dos procesos patolóxicos médicos e cirúrxicos, interrelacionando a patoloxía xeral coa patoloxía do pé.
B35	CG08 - Adquirir habilidades de traballo nas contornas educativo e investigador, asistencial-sanitario, así como en equipos uniprofesionais e multiprofesionais. Asesorar na elaboración e execución de políticas de atención e educación sobre temas relacionados coa prevención e asistencia podolóxica
B38	CG11 -Incorporar os principios éticos e legais da profesión na práctica, actuando sempre en base ao cumprimento das obrigacións deontolóxicas, da lexislación vixente e dos criterios de normopraxis, integrando os aspectos sociais e comunitarios na toma de decisións
B39	CG12 -Capacidade para a cooperación, o traballo en equipo e a aprendizaxe colaborativo en contornas interdisciplinares
C11	CT03 - Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida
C15	CT07 - Desenvolver a capacidade de traballar en equipos interdisciplinares ou transdisciplinares, para ofrecer propostas que contribúan a un desenvolvemento sustentable ambiental, económico, político e social
C16	CT08 - Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título

Coñecer o concepto e características da infección en centros sanitarios	A117	B26 B35 B38	
Identificar as medidas de prevención e control da infección en podoloxía	A117	B27 B38 B39	C15
Describir, identificar e utilizar os antisépticos e desinfectantes de uso xeral en podoloxía	A117	B26 B27 B35 B38	C11 C15
Describir e realizar os procesos de limpeza, desinfección e esterilización do material clínico e cirúrxico de podoloxía	A117	B26 B27 B39	C11
Describir e realizar as técnicas de lavado de mans hixiénico e cirúrxico no marco da prevención da infección	A117	B26 B27 B35 B39	
Describir e aplicar as medidas de prevención da infección de localización cirúrxica	A117	B29	
Xestionar as características ambientais (humidade, temperatura, ventilación, etc) de ambientes clínicos e cirúrxicos no marco da prevención da infección	A117	B38 B39	C15 C16
Describir e aplicar as medidas de xestión dos residuos en ambientes clínicos e cirúrxicos	A117	B35 B38 B39	C16
Coñecer as características e manexo do instrumental cirúrxico	A117		
Coñecer os métodos de toma de mostras para cultivos a súa derivación e interpretación	A118	B26 B35 B38 B39	C15
Coñecer a catalogación de risco cirúrxico	A121	B29 B35 B39	
Coñecer o protocolo preoperatorio e o consentimento informado	A123	B26 B27 B35 B38 B39	C11 C15

Contidos	
Temas	Subtemas
Infección relacionada coa asistencia sanitaria: conceptos e características, prevención e control en Podoloxía	1.- Conceptos xerais. 2.- Limpeza e desinfección do medio clínico. 3.- Antisépticos e desinfectantes de uso xeral en el ámbito clínico. 4.- Normas de utilización e conservación de antisépticos e desinfectantes.
Limpeza, desinfección e esterilización do material clínico.	1.- Introducción ao proceso de limpeza. 2.- Execución do proceso de limpeza. 3.- Conservación do material e comprobación de su funcionamento. 4.- Métodos de empacotado para esterilización. 5.- Métodos de esterilización. 6.- Sistemas de control

Instrumental quirúrxico	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Composición, características e fabricación do instrumental cirúrxico. 2.- Clasificacións do instrumental cirúrxico. 3.- Identificación e manexo do instrumental cirúrxico. 4.-Coidados do instrumental
Lavado de manos como medida de prevención de la infección hospitalaria.	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Agentes de lavado. 2.- Métodos de lavado de manos. 3.- Lavado de manos rutinario. 4.- Lavado de manos quirúrgico. 5.- Colocación de guantes estériles 6.- Preparación del campo estéril.
Infección nosocomial relacionada con herida quirúrgica.	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Conceptos generales. Clasificación de las intervenciones quirúrgicas. 2.- Etiología y factores de riesgo de la infección hospitalaria relacionada con herida quirúrgica. 3.- Focos y modos de adquisición de la infección. Criterios diagnósticos de la infección de la herida quirúrgica. 4.- Preparación del paciente para cirugía. 5.- Recomendaciones de los CDC.
Higiene del medio sanitario.	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Limpieza y desinfección del medio sanitario. 2.- Ambientes quirúrgicos. 3.- Gestión de los residuos sanitarios.
Toma de muestras para cultivos	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Procedimiento de obtención de muestras. 2.- Protocolo de pedido, manexo, conservación e transporte de muestras.
Enfermedades infecciosas en el ámbito sanitario	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Precauciones universales de prevención de la infección en el personal sanitario 2.- Síndrome de Inmunodeficiencia Humana 3.- Hepatitis B 4.- Hepatitis C 5.- Tuberculosis 6.- Enfermedad de Cretzfeldt-Jakob 7.- Otras enfermedades contagiosas 8.- Clasificación de riesgos laborales
Protocolo preoperatorio e consentimento informado	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Historia clínica. 2.- Protocolo preoperatorio. 3.- Consentimento informado. 4.- Avaliación cirúrxica preoperatoria.
Catalogación do risco quirúrgico	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Criterios de selección de pacientes e clasificación ASA. 2.- Criterios de cirurxía maior ambulatoria (CMA) e curta estancia
Módulo práctico I: Preparación prequirúrgica.	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Vestimenta quirúrgica. 2.- Lavado quirúrgico de manos. 3.- Colocación de guantes estériles. 4.- Circulación bloque quirúrgico
Módulo práctico II: Esterilización de instrumental	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Limpieza, descontaminación y empaquetado 2.- Esterilización por vapor 3.- Controles de eficacia

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais

Sesión maxistral	A117 A118 A121 A123 B27 B29 B38 C16	21	22	43
Obradoiro	A118 A121 A123 C11	12	14	26
Aprendizaxe colaborativa	A118 A121 A123 B26 B35 B39 C11 C15	2	20	22
Prácticas de laboratorio	A117 A118	9	9	18
Proba obxectiva	A117 A118 A121 A123	2	38	40
Atención personalizada		1	0	1
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Os contidos teóricos básicos da materia serán impartidos mediante lección maxistral, pero cun enfoque participativo por parte do estudante.
Obradoiro	Modalidade formativa orientada á aplicación de aprendizaxes na que se poden combinar diversas metodoloxías/probas (exposicións, simulacións, debates, solución de problemas, prácticas guiadas, etc) a través da que o alumnado desenvolve tarefas eminentemente prácticas sobre un tema específico, co apoio e supervisión do profesorado.
Aprendizaxe colaborativa	Os estudantes en grupos desenvolverán un traballo de síntese e de corte práctico relativo a un dos contidos dos temas de materia.
Prácticas de laboratorio	Userase a metodoloxía de aprendizaxe práctica-reflexiva para a realización obrigatoria das prácticas da materia.
Proba obxectiva	Exame teórico presencial, con 3 preguntas de desenvolvemento e 30 preguntas tipo test. A proba será elaborada co fin de valorar o nivel de coñecementos teóricos do estudante. Por iso este exame realizarase sobre a totalidade dos contidos da materia e todos os contidos desenvolto tanto nas sesións maxistrais, como nos talleres e nas prácticas de laboratorio e que serán publicados no Campus Virtual da materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	A atención personalizada serve para o seguimento da aprendizaxe de cada estudante por parte do profesorado.
Proba obxectiva	A través da titoría (presencial ou a distancia), o profesorado aborda a resolución de dúbidas e orienta ao estudo.
Prácticas de laboratorio	A tal fin, o alumnado dispón dun horario oficial de titorías, que poderán realizarse de modo presencial ou a través dos medios institucionais da UDC de atención a distancia.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Obradoiro	A118 A121 A123 C11	Avaliarase en función da participación nos mesmos.	10
Aprendizaxe colaborativa	A118 A121 A123 B26 B35 B39 C11 C15	A realización do traballo tutelado é obrigatoria. Valorarase: adecuación ao guión solicitado, integración de coñecementos teóricos básicos na aplicación práctica, estilo e bibliografía.	10

Proba obxectiva	A117 A118 A121 A123	<p>Exame teórico escrito con 3 preguntas de desenvolvemento e 30 preguntas tipo test. Será necesario superar ambas as partes (obter máis de 1,5/3 na parte de desenvolvemento e máis de 15 preguntas netas correctas) para superar o exame.</p> <p>INSTRUCCIÓNS DO EXAME DE DESENVOLVEMENTO:</p> <ul style="list-style-type: none"> - As respostas ás preguntas de desenvolvemento poden contestarse en calquera dos idiomas oficiais da Comunidade Autónoma de Galicia. - A resposta á pregunta exposta, cubrirase nos espazos dispoñibles para a resposta. <p>INSTRUCCIÓNS DO EXAME TEST:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cada pregunta test respondidas de forma incorrecta descontará o valor de 1/5 dunha pregunta correcta. En cada pregunta test só hai unha resposta totalmente correcta. En caso de que o exame se faga no campus virtual: - Unha vez aberto o cuestionario pregúntalas tipo irán aparecendo unha a unha (preguntas e respostas que son diferentes e en orde aleatoria para cada estudante), gardando tras cada paso á pregunta seguinte a resposta marcada (onde sempre hai unha engadida de Non sabe/Non contesta), non sendo posible volver atrás. - Pregúntalas tipo test irán aparecendo consecutivamente e a resposta de cada unha quedará gardada e constará como enviada en canto pásese á seguinte, polo que en caso dalgún fallo puntual de conexión ou do sistema poderase volver conectar e volver á última pregunta non contestada, pero en ningún caso poderase volver atrás nas preguntas, polo que en caso de non marcar ningunha resposta antes de pasar á seguinte quedará rexistrada como non contestada. <p>NORMAS XERAIS DO EXAME:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Depositar carteiras, maletíns, bolsos, abrigos, apuntamentos e dispositivos electrónicos (incluíndo teléfonos móbiles e reloxos de calquera tipo) nos percheros e mesas do fondo da clase. - Non portar pantalóns curtos nin saias e levar pelo recolleito, cos pavillóns auditivos visibles. - Durante o exame na mesa só deberán de estar o exame, a tarxeta identificativa do estudante (DNI ou tarxeta UDC) e un máximo de 2 bolígrafos azuis non borrables. - A copia e o acceso con instrumentos electrónicos ou dispositivos móbiles (incluíndo teléfonos móbiles, auriculares e reloxos de calquera tipo) será causa suficiente de expulsión da proba o que implicará a cualificación de suspenso (nota numérica de 0) na convocatoria da materia (en ambas as oportunidades). - Non escribir baixo ningún concepto na mesa nin mobiliario da aula.	60
Prácticas de laboratorio	A117 A118	Avaliarase o proceso de aprendizaxe práctica-reflexiva (1 punto) e a realización dun exame práctica en grupo (1 puntos). Nota máxima: 2 puntos Nota mínima a alcanzar: 1 punto.	20

Observacións avaliación

Para superar a materia é necesario obter unha media de 5 sobre 10 na cualificación global da materia, asistir e superar a totalidade das prácticas de laboratorio e superar a proba obxectiva. Se a cualificación da proba obxectiva é inferior a 5 sobre 10, non se sumarán as cualificacións relativas ao resto de apartados e a cualificación será "SUSPENSO", cunha nota numérica igual á do exame. Se en caso de non acudir á totalidade das prácticas a cualificación da materia será de non presentado, independentemente de se o alumno preséntase ou non a proba obxectiva e a cualificación na mesma.

Non presentado: aqueles estudantes que non acudan á totalidade das prácticas, obterán a cualificación de non presentado, independentemente de se o alumno preséntase ou non a proba obxectiva e a cualificación na mesma.

Matricula Parcial: O alumnado debe informar o profesorado desta situación como moito ata un mes despois do inicio das clases. Neste caso o estudante poderá avaliarse pola modalidade ordinaria ou pola modalidade alternativa na que a proba obxectiva supoñerá o 60 %, as prácticas de laboratorio o 20% e o traballo colaborativo o 20% (que neste caso farase de xeito individual). Sendo necesario superar o exame e a totalidade das prácticas para superar a materia.

Dispensa académica: O alumnado debe informar o profesorado desta situación como moi tarde un mes despois do inicio das clases. Neste caso a porcentaxe de asistencia aos seminarios e clases será levado á proba obxectiva, polo que a proba obxectiva supoñerá o 70 %, as prácticas de laboratorio o 20% e o traballo colaborativo (que neste caso realizarase individualmente) o 10%. Sendo necesario superar o exame e a totalidade das prácticas para superar a materia.

Oportunidade Adiantada: Consistirá nunha proba de avaliación cunha parte práctica (25%) e unha parte teórica (75%). Sendo necesario superar as dúas partes para aprobar a materia. Non presentados: Serán non presentados aqueles estudantes que aínda participando nos laboratorios non se presenten á proba mixta.

Matricula de Honra: adxudicárase a aqueles estudantes cunha cualificación igual ou superior ao 95% do total da materia con cualificación de sobresaliente tanto na práctica de laboratorio, como en en a proba mixta (sendo necesario obter sobresaliente tanto en preguntalas test como nas preguntas de desenvolvemento). No caso de que haxa cualificacións iguais que cumpran os requisitos nun número superior á posibilidade de MH realizarase un exame oral de 5 preguntas.

Segunda oportunidade: O alumno presentado a 2ª oportunidade previa realización e superación das prácticas de laboratorio, aplicaranse os mesmos criterios e porcentaxes que na primeira oportunidade, e terá que realizar e super a proba obxectiva. O alumnado que non realizou e superou as prácticas de laboratorio, para superar a materia terá que realizar obrigatoriamente e superar estas prácticas no seguinte curso académico, tendo en conta que pode volver cursar toda a materia novamente ou presentarse só as partes que non realizou e as que non superou con apto, ademais de ter que facer a proba de exame teórico final.

2ª e posteriores matriculas: O alumno que cursase a materia un ano e non supere a materia, gardaráselle as notas das partes superadas tendo que repetir as partes non superadas.

PLAXIO

En caso de plaxio, aplicarase o seguinte:

Cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa a falta e respecto da materia en que se cometese: o/a estudante será cualificado/a con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Fontes de información

Bibliografía básica

- Romero Martín, Manuel; et al (2006). Prevención de la infección en centros sanitarios. Ferrol. Imprenta Gonmar
- (2018). Estudio de Prevalencia de la Infeccion Nosocomial en España (EPINE). Sociedad Española de Medicina Preventiva y Salud Pública
- (). Normas y procedimientos de los CDC y la OMS.
- Romero Martín, Manuel; et al (2019). Técnicas y procedimiento en prevención de la infección relacionados con la asistencia sanitaria. A Coruña
- Normas y procedimientos actualizados en prevención de la infección en centros sanitarios del Ministerio de Sanidad.

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Bases Biolóxicas e Físicas do Movemento Humano/750G02106

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Microbioloxía e parasitoloxía /750G02107

Materias que continúan o temario

Cirurxía Podolóxica Avanzada/750G02130

Cirurxía Podolóxica 2/750G02129

Cirurxía Podolóxica 1/750G02128

Observacións

OBXECTIVOS DE DESENVOLVEMENTO SUSTENTABLE: Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sustentable e cumprir co obxectivo da acción número 5: "Docencia e investigación saudable e sustentable ambiental e social" do "Plan de Acción Green Campus Ferrol". A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia realizarase a través de Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilos, no caso de realizarse en papel: non se empregarán plásticos, realizaranse impresións a dobre cara, empregarase papel reciclado e evitarase a impresión de borradores. Débese facer un uso sustentable dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural tendo en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Facilitarase a plena integración do alumnado que por razóns físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso idóneo, igualitario e proveitoso á vida universitaria. **POLÍTICAS DE XÉNERO** Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria deberase incorporar a perspectiva de xénero nesta materia (usarase linguaxe non sexista, utilizarase bibliografía de autores/as de ambos sexos, propiciarse a intervención en clase de alumnos e alumnas...). Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas e influirase na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade. Deberanse detectar situacións de discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías